

Πολιτική Διαχείρισης Αναφορών (Whistleblowing)

Το Εθνικό Κέντρο Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης (εφεξής καλούμενο «ΕΚΕΤΑ»), που εδρεύει στο 6^ο χλμ. Χαριλάου – Θέρμης, Τ.Κ. 57001, Θέρμη Θεσσαλονίκης, email: certh@certh.gr, έχει καθιερώσει και θέσει σε λειτουργία εσωτερικούς διαύλους αναφορών των παραβιάσεων του ενωσιακού δικαίου σύμφωνα με την Οδηγία (ΕΕ) 2019/1937 της ΕΕ σχετικά με την προστασία των προσώπων που αναφέρουν παραβιάσεις του δικαίου της Ένωσης, όπως ενσωματώθηκε στο ελληνικό δίκαιο με τον Ν. 4990/2022 «Προστασία προσώπων που αναφέρουν παραβιάσεις ενωσιακού δικαίου» (ΦΕΚ 210/Α/11-11-2022), όπως ισχύει (εφεξής «Νομοθεσία»). Η παρούσα Πολιτική διασφαλίζει τη συμμόρφωση του ΕΚΕΤΑ με την ως άνω Νομοθεσία και προάγει μια κουλτούρα διαφάνειας και λογοδοσίας. Η παρούσα Πολιτική ισχύει παράλληλα με άλλες πολιτικές και κανονισμούς του ΕΚΕΤΑ και οι διατάξεις της δεν υπερισχύουν ή καταργούν το περιεχόμενο τυχόν άλλων εφαρμοστέων πολιτικών και κανονισμών.

1. Σκοπός

Η παρούσα Πολιτική Διαχείρισης Αναφορών Whistleblowing (εφεξής καλούμενη η «Πολιτική») καθορίζει την διαδικασία μέσω της οποίας οι εργαζόμενοι και άλλα ενδιαφερόμενα πρόσωπα μπορούν να υποβάλλουν αναφορές για παραβιάσεις που προβλέπονται από την ως άνω Νομοθεσία, διασφαλίζοντας την εμπιστευτικότητα και την προστασία τους από αντίποινα.

Σκοπός της παρούσας Πολιτικής είναι να διευκολύνει και ενθαρρύνει τους εργαζόμενους και οποιοδήποτε ενδιαφερόμενο πρόσωπο που καλύπτεται από την παρούσα Πολιτική, να αναφέρουν παραβιάσεις του δικαίου της Ένωσης που υπέπεσαν στην αντίληψή τους, να παρέχει οδηγίες σχετικά με τον τρόπο αναφοράς των παραβιάσεων και να καθορίζει τις αντίστοιχες διαδικασίες για την παραλαβή και την εξέταση των αναφορών.

2. Πεδίο Εφαρμογής

Η Πολιτική εφαρμόζεται σε όλους τους εργαζόμενους του ΕΚΕΤΑ (με οποιαδήποτε μορφή εργασιακής σχέσης ή απασχόλησης), συνεργάτες, μέλη της Διοίκησης, ασκούντες πρακτική άσκηση, σε οποιοδήποτε πρόσωπο που αποκτά πληροφορίες στο πλαίσιο των επαγγελματικών του δραστηριοτήτων με τον οργανισμό, σε πρόσωπα των οποίων η εργασιακή σχέση έχει λήξει για οποιονδήποτε λόγο, καθώς και σε υποψήφιους εργαζομένους ή συνεργάτες (εφεξής καλούμενοι «Πληροφοριοδότες δημοσίου συμφέροντος»).

Η Πολιτική αφορά αναφορές παραβιάσεων του ενωσιακού δικαίου, όπως ρητά προβλέπονται στην ως άνω Νομοθεσία. Συγκεκριμένα, αφορά:

(α) παραβιάσεις στους τομείς:

- των δημόσιων συμβάσεων,
- των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, προϊόντων και αγορών, καθώς και της πρόληψης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας,
- της ασφάλειας και της συμμόρφωσης των προϊόντων,
- της ασφάλειας των μεταφορών,
- της προστασίας του περιβάλλοντος,
- της προστασίας από την ακτινοβολία και της πυρηνικής ασφάλειας,
- της ασφάλειας των τροφίμων και των ζωοτροφών, καθώς και της υγείας και της καλής μεταχείρισης των ζώων,
- της δημόσιας υγείας,
- της προστασίας των καταναλωτών,
- της προστασίας της ιδιωτικής ζωής και των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και της ασφάλειας των συστημάτων δικτύου και πληροφοριών (π.χ. μη τήρηση πρωτοκόλλων ασφαλείας κ.λπ.),

(β) παραβιάσεις που θίγουν τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης, και

(γ) παραβιάσεις που σχετίζονται με την εσωτερική αγορά, συμπεριλαμβανομένων των παραβιάσεων των κανόνων περί ανταγωνισμού ή φορολογίας των εταιρειών ή διακανονισμούς, σκοπός των οποίων είναι η διασφάλιση φορολογικού πλεονεκτήματος (π.χ. φοροδιαφυγή).

3. Ορισμοί

Αναφορά: Η προφορική ή γραπτή παροχή πληροφοριών, σχετικά με τις παραβιάσεις του ενωσιακού δικαίου που αναφέρονται στην Νομοθεσία.

Αναφερόμενος: Φυσικό ή νομικό πρόσωπο, το οποίο κατονομάζεται στην αναφορά ως πρόσωπο στο οποίο αποδίδεται η παραβίαση ή που σχετίζεται με το πρόσωπο στο οποίο αποδίδεται η παραβίαση.

Αναφέρων: Το φυσικό πρόσωπο που αναφέρει ή αποκαλύπτει πληροφορίες σχετικά με παραβάσεις τις οποίες απέκτησε στο πλαίσιο των εργασιακών δραστηριοτήτων του.

Αντίποινα: Οποιαδήποτε άμεση ή έμμεση πράξη ή παράλειψη, η οποία συμβαίνει εντός του εργασιακού πλαισίου, προκαλεί ή ενδέχεται να προκαλέσει αδικαιολόγητη ζημία στον αναφέροντα, ή να τον θέσει σε μειονεκτική θέση, και συνδέεται με την αναφορά. Οι μορφές αντιποίνων περιγράφονται ενδεικτικά στο άρθρο 17 Ν. 4990/2022.

Παραβιάσεις: Πράξεις ή παραλείψεις που είναι παράνομες κατά το ενωσιακό δίκαιο ή αντιβαίνουν στο αντικείμενο ή στον σκοπό των κανόνων ενωσιακού δικαίου που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας.

Πληροφορίες σχετικά με παραβιάσεις: Πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένων εύλογων υπονοιών, σχετικά με παραβιάσεις, οι οποίες έχουν διαπραχθεί ή είναι πολύ πιθανόν να διαπραχθούν στον οργανισμό στον οποίο εργάζεται, έχει εργαστεί ή πρόκειται να εργαστεί ή βρίσκεται σε διαπραγματεύσεις για να εργαστεί ο αναφέρων ή σε άλλους φορείς με τους οποίους ο αναφέρων είχε επαφή μέσω της εργασίας του ή επ' ευκαιρία αυτής, καθώς και πληροφορίες σχετικά με απόπειρες απόκρυψης παραβιάσεων.

Εργασιακό πλαίσιο: Τρέχουσες, παλαιότερες ή προσδοκώμενες εργασιακές δραστηριότητες ανεξαρτήτως της φύσης τους, μέσω των οποίων τα πρόσωπα αποκτούν πληροφορίες σχετικά με παραβιάσεις και στο πλαίσιο των οποίων τα εν λόγω πρόσωπα υπάρχει πιθανότητα να υποστούν αντίποινα αν τις αναφέρουν.

Καλή πίστη: Η εύλογη και καλοπροαίρετη πεποίθηση του αναφέροντος ότι η αναφορά του είναι αληθής, με βάση αντικειμενικά γεγονότα και περιστάσεις.

Υ.Π.Π.Α.: Ο υπεύθυνος για την παραλαβή και παρακολούθηση των αναφορών. Ο ΥΠΠΑ παρέχει τις κατάλληλες πληροφορίες σχετικά με τη δυνατότητα υποβολής αναφοράς εντός του φορέα, παραλαμβάνει αναφορές σχετικά με παραβιάσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας, βεβαιώνει την παραλαβή της αναφοράς στον αναφέροντα εντός προθεσμίας επτά (7) εργάσιμων ημερών από την ημέρα παραλαβής, προβαίνει στις απαραίτητες ενέργειες, προκειμένου να επιληφθεί της αναφοράς η αρμόδια Επιτροπή Αξιολόγησης Αναφοράς του φορέα.

Επιτροπή Αξιολόγησης Αναφοράς: πρόκειται για την Επιτροπή που είναι υπεύνη για την αξιολόγηση, τον χειρισμό της αναφοράς, καθώς και την πρόταση μέτρων που κρίνει αναγκαία, κατά περίπτωση.

4. Υποβολή Αναφορών

Το ΕΚΕΤΑ προκειμένου να ενθαρρύνει την υποβολή αναφορών έχει δημιουργήσει ειδικούς εσωτερικούς διαύλους επικοινωνίας, τους οποίους δύνανται να χρησιμοποιήσουν οι

αναφέροντες για να υποβάλουν τις αναφορές τους, είτε επώνυμα, είτε ανώνυμα. Ειδικότερα, οι αναφορές μπορούν να υποβληθούν με τους εξής τρόπους:

(α) μέσω μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (email) στην ηλεκτρονική διεύθυνση ypa@certh.gr. Στην περίπτωση που ο αναφέρων επιθυμεί να κάνει ανώνυμη αναφορά, θα πρέπει να αποστείλει ηλεκτρονικό μήνυμα από έναν ανώνυμο λογαριασμό email και να αποφύγει οποιαδήποτε αναφορά σε στοιχεία που μπορεί να τον ταυτοποιήσουν, όπως π.χ. όνομα.

(β) με επιστολή που υποβάλλεται είτε αυτοπροσώπως, είτε ταχυδρομικά στη διεύθυνση του ΕΚΕΤΑ (6^ο χιλ. Θεσσαλονίκης – Θέρμης, ΤΚ 57001, Θέρμη Θεσσαλονίκης) αυστηρά με τις ενδείξεις «Αναφορά Whistleblowing» ή «Αναφορά του Ν. 4990/2022» και «Υπόψιν του Υπεύθυνου Παραλαβής και Παρακολούθησης Αναφορών (Υ.Π.Π.Α.)»,

(γ) με προσωπική συνάντηση με τον Υ.Π.Π.Α., κατόπιν υποβολής σχετικού αιτήματος στην ηλεκτρονική διεύθυνση ypa@certh.gr. Στην περίπτωση αυτή, ο ΥΠΠΑ τηρεί πλήρη και επακριβή πρακτικά της συνάντησης σε σταθερή και ανακτήσιμη μορφή, είτε με καταγραφή της συνομιλίας, εφόσον ο αναφέρων έχει νομίμως συγκατατεθεί, είτε εγγράφως, και δίνεται η δυνατότητα στον αναφέροντα να τα επαληθεύσει, να τα διορθώσει και να συμφωνήσει με αυτά υπογράφοντάς τα. Το πρακτικό που υπογράφει ο αναφέρων επέχει θέση ενημέρωσης παραλαβής της αναφοράς.

Σε κάθε περίπτωση, οι αναφέροντες ενθαρρύνονται να υποβάλουν την αναφορά τους επώνυμα, για την καλύτερη επικοινωνία τους με τον Υ.Π.Π.Α., τόσο για την παροχή τυχόν συμπληρωματικών στοιχείων ή περαιτέρω διευκρινίσεων όσο και για διευκόλυνση της παρακολούθησης της αναφοράς.

Για την αποτελεσματικότερη και πληρέστερη διερεύνηση της αναφοράς, συνιστάται η αναφορά να υποβάλλεται εγγράφως και να περιλαμβάνει τα εξής στοιχεία:

- στοιχεία του αναφέροντος (όνομα, επίθετο, θέση/ιδιότητα, στοιχεία επικοινωνίας)
- στοιχεία του αναφερομένου (όνομα, επίθετο, θέση/ιδιότητα)
- περιγραφή της παραβίασης, συμπεριλαμβανομένου του χρόνου και τόπου της παραβίασης και του είδους της αναφερόμενης πράξης
- έγγραφα ή πληροφορίες που δύνανται να συμβάλλουν στην αποκάλυψη/απόδειξη της παραβίασης ή προτεινόμενους μάρτυρες
- ημερομηνία υποβολής της αναφοράς

Για περισσότερες πληροφορίες, οδηγίες ή διευκρινίσεις σχετικά με τη δυνατότητα υποβολής Αναφοράς στα ως άνω κανάλια, μπορείτε να επικοινωνήσετε απευθείας με τον Υ.Π.Π.Α στην ηλεκτρονική διεύθυνση yppa@certh.gr.

Τονίζεται ότι κάθε αναφορά παραβίασης θα πρέπει να γίνεται με καλή πίστη και χωρίς καθυστέρηση, αμέσως μόλις αυτό γίνει αντιληπτό από το ενδιαφερόμενο μέρος. Ο αναφέρων δεν χρειάζεται να είναι απολύτως σίγουρος για τη βασιμότητα της αναφοράς του, αλλά θα πρέπει να διατηρεί εύλογες ανησυχίες ή υπόνοιες για την διενέργεια παραβίασης. Σε περίπτωση που οποιοδήποτε τρίτο πρόσωπο, πέραν του Υ.Π.Π.Α., γίνει παραλήπτης αναφοράς, υποχρεούται να τη διαβιβάσει αμελλητί στον Υ.Π.Π.Α., χωρίς καμία τροποποίηση του περιεχομένου της ή αποκάλυψη πληροφοριών που μπορεί να οδηγήσουν σε ταυτοποίηση του αναφέροντος ή τρίτου που κατονομάζεται στην αναφορά. Σε τυχόν τέτοια περίπτωση απαγορεύεται αυστηρά η τήρηση αντιγράφου της αναφοράς σε οποιαδήποτε μορφή.

5. Διαχείριση Αναφορών

Αφού υποβληθεί μια αναφορά, ο Υ.Π.Π.Α. επιβεβαιώνει την παραλαβή της αναφοράς εντός επτά (7) εργάσιμων ημερών από την υποβολή της και αξιολογεί κατά πόσον η παραβίαση εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας. Ο ΥΠΠΑ μπορεί να θέσει στο αρχείο την αναφορά εάν αυτή δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της Νομοθεσίας και της παρούσας Πολιτικής, ή δεν υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις για την αναφερόμενη παράβαση, ή η αναφορά είναι ακατάληπτη ή υποβλήθηκε καταχρηστικά.

Εάν η αναφορά εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας, ο Υ.Π.Π.Α. διαβιβάζει την αναφορά προς διερεύνηση στην αρμόδια Επιτροπή Αξιολόγησης Αναφοράς, τα μέλη της οποίας ορίζονται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του ΕΚΕΤΑ. Ο Υ.Π.Π.Α. παρακολουθεί την διαδικασία διερεύνησης και αξιολόγησης της αναφοράς και διατηρεί επικοινωνία με τον αναφέροντα, ενημερώνοντάς τον για το αποτέλεσμα της διερεύνησης της αναφοράς μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα το οποίο δεν υπερβαίνει τους τρεις (3) μήνες, και, εφόσον απαιτείται, ζητά περαιτέρω πληροφορίες από αυτόν.

Ο αναφέρων που θεωρεί ότι η αναφορά του δεν αντιμετωπίστηκε αποτελεσματικά από το ΕΚΕΤΑ, μπορεί να υποβάλει εκ νέου την αναφορά του ενώπιον της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας (ΕΑΔ).

6. Εμπιστευτικότητα και Προστασία Αναφερόντων

Όλες οι αναφορές αντιμετωπίζονται με αντικειμενικότητα, ακεραιότητα και εμπιστευτικότητα. Σε κάθε περίπτωση, το ΕΚΕΤΑ εγγυάται ότι η πρόσβαση στις αναφορές περιορίζεται στα άτομα που έχουν εξουσιοδοτηθεί να λαμβάνουν, παρακολουθούν και χειρίζονται τέτοιου είδους αναφορές. Προς τον σκοπό αυτόν, το ΕΚΕΤΑ έχει λάβει τα κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα κατά την παρακολούθηση της αναφοράς και την επικοινωνία με τις αρμόδιες αρχές.

Στην περίπτωση που υποβληθεί ανώνυμη αναφορά, αυτή θα εξετάζεται με την δέουσα προσοχή και ανάλογα με την δυνατότητα τεκμηρίωσής της και την παρεχόμενη δυνατότητα εντοπισμού της παραβίασης που καταγγέλλεται.

Όλα τα προσωπικά δεδομένα υποβάλλονται σε επεξεργασία σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27^{ης} Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της Οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων – ΓΚΠΔ) και τον Ν. 4624/2019, όπως ισχύει.

Το ΕΚΕΤΑ δεν θα επιβάλλει και δεν θα ανεχθεί την επιβολή αντιποίνων κατά προσώπων που υποβάλλουν αναφορά καλόπιστα ή και σχετιζόμενα με αυτά.

Σε περίπτωση που οι καταγγελίες επιβεβαιώνονται, το ΕΚΕΤΑ δεσμεύεται να λάβει όλα τα κατάλληλα διορθωτικά μέτρα, ανάλογα με τη φύση και τη σοβαρότητα της παραβίασης και σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και τις πολιτικές και διαδικασίες του οργανισμού.

7. Τροποποίηση Πολιτικής

Το ΕΚΕΤΑ διατηρεί το δικαίωμα να τροποποιεί ή να προσαρμόζει την παρούσα Πολιτική ανά πάσα στιγμή κατά τη διακριτική του ευχέρεια, σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία.

8. Επικοινωνία

Για οποιαδήποτε απορία ή διευκρίνιση σχετικά με την παρούσα Πολιτική, μπορείτε να επικοινωνήσετε με τον Υ.Π.Π.Α στην ηλεκτρονική διεύθυνση yppra@certh.gr.